

TÀI LIỆU

HƯỚNG DẪN BẢO VỆ TRẺ EM TRÊN KHÔNG GIAN MẠNG

I. Căn cứ pháp lý

1. Luật Công nghệ thông tin ngày 29/6/2006.
2. Luật An toàn thông tin 19/11/2015.
3. Luật Trẻ em ngày 05/4/2016.
4. Luật An ninh mạng ngày 12/6/2018.
5. Nghị định số 56/2017/NĐ-CP ngày 09/5/2017 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều của Luật trẻ em.
6. Nghị định số 15/2020/NĐ-CP ngày 03/02/2020 của Chính phủ quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực bưu chính, viễn thông, tần số vô tuyến điện, công nghệ thông tin và giao dịch điện tử.
7. Nghị định số 14/2022/NĐ-CP ngày 27/01/2022 về sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 15/2020/NĐ-CP ngày 03/02/2020 của Chính phủ Quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực bưu chính, viễn thông, tần số vô tuyến điện, công nghệ thông tin và giao dịch điện tử và Nghị định số 119/2020/NĐ-CP ngày 07/10/2020 của Chính phủ Quy định xử phạt vi phạm hành chính trong hoạt động báo chí, hoạt động xuất bản.
8. Nghị định số 130/2021/NĐ-CP ngày 30/12/2021 của Chính phủ quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực bảo trợ, trợ giúp xã hội và trẻ em.
9. Nghị định số 13/2023/NĐ-CP ngày 17/04/2023 của Chính phủ về bảo vệ dữ liệu cá nhân.
10. Nghị định số 147/2024/NĐ-CP ngày 09/11/2024 của Chính phủ về quản lý, cung cấp, sử dụng dịch vụ Internet và thông tin trên mạng.
11. Chỉ thị số 23/CT-TTg ngày 26/5/2020 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường các giải pháp bảo đảm thực hiện quyền trẻ em và bảo vệ trẻ em.
12. Quyết định số 830/QĐTTg ngày 01/6/2021 của Thủ tướng Chính phủ Phê duyệt Chương trình “Bảo vệ và hỗ trợ trẻ em tương tác lành mạnh, sáng tạo trên môi trường mạng giai đoạn 2021 - 2025”.
13. Thông tư số 09/2017/TT-BTTTT ngày 23/6/2017 của Bộ Thông tin và Truyền thông quy định về tỷ lệ nội dung, thời điểm, thời lượng dành cho trẻ em và cảnh báo nội dung không phù hợp với trẻ em trên báo nói, báo hình, báo in, báo điện tử và xuất bản phẩm.
14. Quyết định số 88/QĐ-BTTTT ngày 21/01/2025 của Bộ Thông tin và Truyền thông ban hành Bộ Quy tắc ứng xử về bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng (QĐ số 88/QĐ-BTTTT ngày 21/01/2025).

II. Tuân thủ các quy tắc ứng xử về bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng

Căn cứ Bộ Quy tắc ứng xử về bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng ban hành kèm theo Quyết định số 88/QĐ-BTTTT ngày 21/01/2025, đối tượng áp dụng của bộ quy tắc, gồm:

1. 05 nhóm đối tượng cần tuân thủ Bộ quy tắc ứng xử về bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng

- (1) Cha, mẹ, người chăm sóc trẻ em và giáo viên;
- (2) Người dùng trên môi trường mạng;
- (3) Tổ chức, doanh nghiệp truyền thông và người sáng tạo nội dung trên môi trường mạng;
- (4) Doanh nghiệp cung cấp dịch vụ Internet và doanh nghiệp cung cấp nền tảng;
- (5) Trẻ em.

2. Quy tắc ứng xử chung

Tuân thủ theo Điều 4 Bộ Quy tắc ứng xử về bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng ban hành kèm theo 88/QĐ-BTTTT ngày 21/01/2025, cụ thể:

Quy tắc ứng xử chung là những quy tắc áp dụng cho tất cả các nhóm đối tượng:

a) Tuân thủ pháp luật Việt Nam về bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng; tôn trọng quyền và lợi ích hợp pháp của trẻ em; luôn vì lợi ích tốt nhất của trẻ em.

b) Ứng xử lành mạnh, tích cực, phù hợp với văn hóa, thuần phong mỹ tục của Việt Nam và phù hợp với độ tuổi trẻ em trên môi trường mạng.

c) Không sử dụng các hình ảnh và thông tin cá nhân của trẻ mà chưa được sự đồng ý của trẻ, cha, mẹ và người chăm sóc trẻ em theo quy định của pháp luật.

d) Không sử dụng các hình ảnh và thông tin cá nhân của trẻ em cho các mục đích có nguy cơ ảnh hưởng tới sự an toàn, phát triển lành mạnh của trẻ em.

đ). Tích cực phối hợp với các cơ quan, tổ chức cộng đồng, xã hội thực hiện bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng.

e) Khi nghi ngờ hoặc phát hiện các hành vi xâm hại trẻ em, rủi ro đối với trẻ em trên môi trường mạng, nội dung độc hại đối với trẻ em cần khẩn trương, kịp thời phản ánh, tố giác tới các địa chỉ sau:

- Tổng đài điện thoại quốc gia về bảo vệ trẻ em (số 111);
- Cơ quan công an nơi gần nhất;
- Mạng lưới ứng cứu, bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng (VN-COP) (<https://vn-cop.vn/bao-cao-xam-pham>; email: bvte@vncert.vn).

3. Quy tắc ứng xử cho trẻ em

Tuân thủ theo Điều 5 Bộ Quy tắc ứng xử về bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng ban hành kèm theo 88/QĐ-BTTTT ngày 21/01/2025, cụ thể:

a) Tìm hiểu về các rủi ro đối với trẻ em trên môi trường mạng và thực hiện biện pháp đảm bảo an toàn khi tham gia các hoạt động trên môi trường mạng thông qua máy tính, điện thoại, máy tính bảng.

b) Cẩn thận, tỉnh táo khi tham gia các hoạt động trên môi trường mạng, khi tìm kiếm các thông tin trên Internet.

c) Giao tiếp, ứng xử tích cực, văn minh và có thái độ tôn trọng người khác trên môi trường mạng; chia sẻ với bạn bè an toàn, lành mạnh và có trách nhiệm.

d) Hỏi ý kiến và được sự đồng ý của cha, mẹ, người chăm sóc trước kết nối với người lạ trên môi trường mạng.

đ) Chia sẻ với cha, mẹ, người chăm sóc hoặc giáo viên về những mối quan hệ, khó khăn, rắc rối của bản thân gặp phải trên môi trường mạng.

e) Dừng cảm phản ánh, tố giác tới các cơ quan chức năng tại Khoản 6, Điều 4 khi gặp phải hoặc phát hiện các hành vi xâm hại trẻ em, rủi ro đối với trẻ em trên môi trường mạng, nội dung độc hại đối với trẻ em.

g) Không truy cập, sử dụng và chia sẻ các thông tin, nội dung độc hại; không tham gia, bắt chước các nội dung tiêu cực, nhảm nhí, vô bổ, thiếu lành mạnh trên môi trường mạng.

h) Cẩn thận và trách nhiệm khi chia sẻ, cung cấp các thông tin, hình ảnh cá nhân, thông tin bí mật đời sống riêng tư của mình hay của bất kỳ ai trên môi trường mạng.

i) Không truy cập vào các đường dẫn, nội dung có nguồn gốc không rõ ràng, hãy rời đi và báo cáo khi thấy nội dung, hành vi không phù hợp.

k) Không tham gia các hoạt động bẻ phái, công kích, mạo danh, bắt nạt, hạ nhục bạn bè hoặc các trẻ em khác.

4. Quy tắc ứng xử cho cha, mẹ, người chăm sóc trẻ em và giáo viên

Tuân thủ theo Điều 6 Bộ Quy tắc ứng xử về bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng ban hành kèm theo 88/QĐ-BTTTT ngày 21/01/2025, cụ thể:

a) Tôn trọng quyền tự do cá nhân của trẻ em trên môi trường mạng; quan tâm chăm sóc, lắng nghe ý kiến của trẻ em.

b) Thường xuyên trao đổi với trẻ em để nắm bắt nhu cầu, sở thích của trẻ khi tham gia các hoạt động trên môi trường mạng.

c) Cập nhật thông tin về các rủi ro đối với trẻ em trên môi trường mạng và các kiến thức, kỹ năng, công cụ để bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng.

d) Chú ý, hỗ trợ, đồng hành và hướng dẫn trẻ em thực hiện các biện pháp phòng ngừa rủi ro và đảm bảo an toàn khi tham gia các hoạt động trên môi trường mạng.

đ) Giám sát, quản lý việc sử dụng internet của trẻ em, quản lý nội dung trẻ em truy cập, đăng tải và chia sẻ trên môi trường mạng, mối quan hệ của trẻ em trên môi trường mạng.

e) Quan tâm, chú ý tới những thay đổi bất thường của trẻ em để đảm bảo trẻ em luôn được bảo vệ và hỗ trợ kịp thời trên môi trường mạng.

g) Che chở, động viên và giúp đỡ khi trẻ em gặp khó khăn, rắc rối, bị bắt nạt hoặc bị xâm hại trên môi trường mạng.

h) Tích cực tham gia các hoạt động bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng tại gia đình, nhà trường, cộng đồng, xã hội. Báo cáo và hướng dẫn trẻ báo cáo tới các cơ quan chức năng tại Khoản 6, Điều 4 khi phát hiện các hành vi xâm hại trẻ em, rủi ro đối với trẻ em trên môi trường mạng, nội dung độc hại đối với trẻ em.

i) Lồng ghép các nội dung về bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng trong quá trình dạy học, hướng dẫn cho trẻ em.

5. Quy tắc ứng xử cho người dùng trên môi trường mạng

Tuân thủ theo Điều 7 Bộ Quy tắc ứng xử về bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng ban hành kèm theo 88/QĐ-BTTTT ngày 21/01/2025, cụ thể:

a) Chấp hành các quy định của pháp luật về bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng; tuân thủ các điều khoản sử dụng của nhà cung cấp dịch vụ.

b) Không chia sẻ các nội dung độc hại cho trẻ em ảnh hưởng đến sự phát triển lành mạnh của trẻ em. Không chia sẻ thông tin bí mật đời sống riêng tư của trẻ em lên mạng khi chưa có sự đồng ý của cha, mẹ, người chăm sóc trẻ em và trẻ em từ đủ 07 tuổi trở lên.

c) Không bình luận, không có các hành vi hoặc cổ súy cho các hành vi làm ảnh hưởng tiêu cực tới tâm lý, tình cảm của trẻ em trên các diễn đàn, mạng xã hội.

d) Không lôi kéo, thu hút, dụ dỗ trẻ tham gia các hoạt động trên môi trường mạng khi chưa có sự đồng ý của cha, mẹ, người chăm sóc trẻ em.

đ) Phản ánh và báo cáo các nội dung độc hại, hành vi xâm hại trẻ em trên môi trường mạng cho VN-COP.

e) Chia sẻ các biện pháp bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng, lan tỏa các chương trình về bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng đến người thân, cộng đồng.

III. Biện pháp bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng

Bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng là thực hiện các biện pháp và hành động phù hợp để bảo đảm trẻ em được sử dụng môi trường mạng an toàn, lành mạnh, cụ thể:

1. Tuyên truyền, giáo dục:

Đẩy mạnh công tác truyền thông, giáo dục nhằm nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức, cơ sở giáo dục, gia đình, cá nhân về bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng, cụ thể:

- Tuyên truyền, phổ biến kiến thức, kỹ năng về bảo vệ, hỗ trợ trẻ em tương tác sáng tạo lành mạnh trên môi trường mạng đến từng trường học, lớp học, thôn, tổ dân phố, khu dân cư.

- Tuyên truyền, vận động cha, mẹ, người chăm sóc trẻ em, gia đình thường xuyên quan tâm, đồng hành cùng trẻ trên môi trường mạng.

- Tuyên truyền, cảnh báo về các nguy cơ nguy hiểm, xâm phạm trẻ em trên không gian mạng.

- Hướng dẫn trẻ em nhận diện các nguy cơ tiềm ẩn như lừa đảo, quấy rối, bắt nạt trực tuyến.

- Tuyên truyền, xây dựng thói quen sử dụng Internet lành mạnh, tránh các nội dung không phù hợp.

- Tuyên truyền, nâng cao nhận thức, trang bị kiến thức về bảo vệ trẻ em, xây dựng môi trường an toàn, giảm nguy cơ trẻ em bị xâm hại.

2. Hỗ trợ, phòng ngừa

- Kiểm soát và giám sát hoạt động trực tuyến của trẻ:

- + Cài đặt phần mềm kiểm soát của phụ huynh để quản lý nội dung truy cập của trẻ.

- + Theo dõi thời gian sử dụng mạng và hướng dẫn trẻ cân bằng giữa học tập, giải trí và các hoạt động thực tế.

- + Thường xuyên trao đổi với trẻ về trải nghiệm trên mạng, khuyến khích trẻ chia sẻ khi gặp vấn đề.

- Cảnh giác và phòng tránh các nguy cơ trên không gian mạng:

- + Không cung cấp thông tin cá nhân (địa chỉ, số điện thoại, tài khoản ngân hàng, mật khẩu) trên mạng xã hội.

- + Không kết bạn, trò chuyện với người lạ trên mạng mà không có sự giám sát của người lớn.

- + Cảnh giác với các yêu cầu gửi hình ảnh, video cá nhân từ người lạ hoặc các tài khoản đáng ngờ.

- Thực hiện rà quét, phát hiện, gỡ chặn các thông tin, bài viết, hội nhóm ảnh hưởng tới trẻ em, trẻ vị thành niên để bảo vệ trẻ em trên không gian mạng.

- Có thông tin cảnh báo, khuyến khích các nội dung không phù hợp trẻ em.

- Kịp thời phát hiện, giảm, loại bỏ nguy cơ gây tổn hại cho trẻ em.

3. Can thiệp:

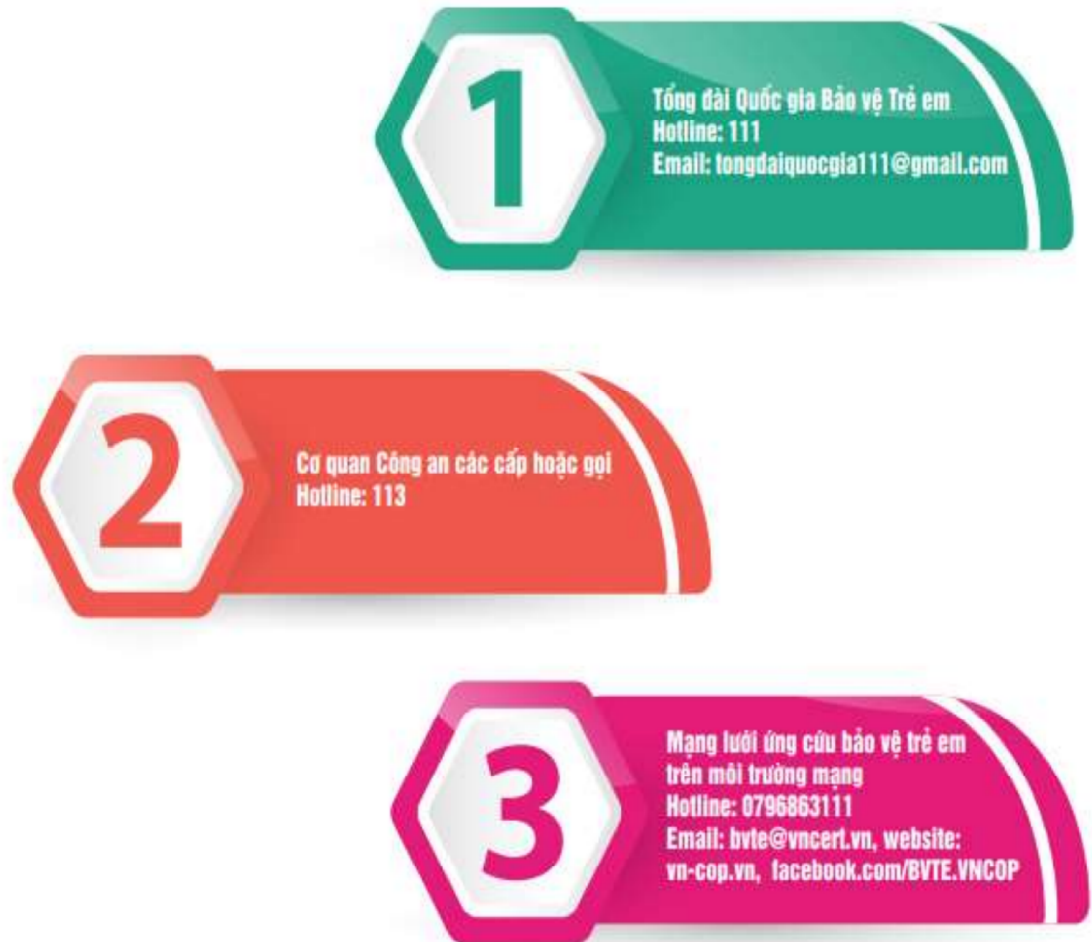
- Khi phát hiện dấu hiệu xâm hại, cần lưu lại bằng chứng (tin nhắn, hình ảnh, video) để báo cáo.

- Thông báo ngay cho phụ huynh, giáo viên hoặc cơ quan chức năng.

- Sử dụng các đường dây nóng như Tổng đài bảo vệ trẻ em 111, Mạng lưới ứng cứu bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng để báo cáo và nhận hỗ trợ.

IV. Cách thức phản ánh nội dung độc hại, hành vi xâm hại trẻ em trên môi trường mạng

Khi nghi ngờ hoặc phát hiện các hành vi xâm hại trẻ em, nội dung độc hại đối với trẻ em, người phát hiện cần thực hiện phản ánh ngay tới các đầu mối tiếp nhận cụ thể như sau:



V. Một số công cụ hỗ trợ, cập nhật kiến thức bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng

1. Bộ cẩm nang Bảo vệ trẻ em trên không gian mạng

<https://vn-cop.vn/storage/CAM-NANG-BAO-VE-TRE-EM-mau-2-finnal.pdf>

2. Website <https://vn-cop.vn/>

VN-COP.VN là Cổng thông tin chính thức của Mạng lưới ứng cứu, bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng (VN-COP). VN-COP là tổ chức phối hợp liên ngành

giúp Bộ trưởng Bộ Thông tin và Truyền thông tăng cường hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước và kết quả thực thi các nhiệm vụ phòng, chống xâm hại trẻ em trên môi trường mạng, góp phần nâng cao nhận thức xã hội và tạo lập một môi trường mạng an toàn, lành mạnh cho trẻ em.

3. Website <https://khonggianmang.vn/>

Là cổng thông tin điện tử của Trung tâm Giám sát an toàn không gian mạng quốc gia (NCSC) trực thuộc Cục An toàn thông tin. Cổng thông tin điện tử cung cấp các công cụ an toàn thông tin miễn phí cho người dân./.
